

Vzdělávací obor: **Český jazyk a literatura**

Očekávaný výsledek učení: JJK-CJL-001-ZV5-004

Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje.

Popis úrovně: Na cestě

- Rozezná komunikační záměr mluvčího (chce informovat, pobavit, varovat, požádat, zeptat se).

Vím, co mi chceš říct

Autorka materiálu: Mgr. Jovanka Rybová

Anotace

Touto aktivitou se žáci naučí posoudit, co jim chtěl autor textu sdělit. Při práci ve skupinách si texty rozdělí a každý plní jednu část. Označením správné odpovědi jim vyjde písmeno, které společně složí do smysluplného slova. Tím se učí převzít odpovědnost za svoji část úlohy a přispívají k vyřešení úkolu jako celku. V závěru se dohodnou, jakou scénku ze života školy předvedou. Vhodně zvolené vzdělávací strategie popsané v ilustraci směřují k rozvoji klíčových kompetencí a čtenářské a pisatelské gramotnosti.

Zadání pro žáky

1. Nejdříve se rozdělíte do skupin po pěti. Každý ve skupině si vezměte jeden list. Po čtení budete společně sestavovat slovo v tabulce. Záleží tedy na výsledku práce každého z vás.
2. Pozorně si přečtete text. Při čtení přemýšlejte o tom, proč autor tento text napsal.
3. Zakroužkujte správné písmeno a запиšte jej do místa v tabulce. Představte si navzájem svoje řešení. Podělte se s ostatními, o čem jste četli a jak jste našli řešení. Sestavte slovo z písmen, která vám vyšla. Pokud některé písmeno do tabulky nesedí, přečtete si text společně a diskutujte o správném řešení.
4. Reflektujte, co vám pomohlo, abyste odhalili záměr autora a našli správné řešení.
5. Připravte si a zahrajte scénku, která se hodí k vyluštěnému slovu. Předvedte spolužákům.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK komunikační Porozumění KKK-POR-000-ZV5-001	<i>Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímě vyjádřených významů.</i>	- zařazují do výuky krátké autentické texty - pomáhám žákům vybrat vhodnou strategii k porozumění textu a zpětně s nimi tento proces reflektují
KK k podnikavosti a pracovní Spolupráce a týmová práce KPP-TYM-000-ZV5-001	<i>Podílí se na spolupráci ve skupině.</i>	- diskutují se žáky, co bylo důležité pro splnění úkolu a co bude nutné ještě zlepšit - vedu žáky k vrstevnickému hodnocení

Vazba na základní gramotnosti

Název ZG Složka ZG Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
ZG Čtenářská a pisatelská Kritické čtení a psaní ZGC-KCP-000-ZV5-001	<i>Při čtení i psaní popisuje působení autora na čtenáře</i>	- předkládám texty, kdy se žák musí zamýšlet nad tím, co mu chtěl autor sdělit, jaký byl jeho záměr - vedu žáky k diskusi nad vlastním řešením

Metodický komentář pro učitele

1. Nechejte žáky utvořit skupiny po pěti. Do skupin nakopírujte pracovní listy 1–5 a jednu tabulku na zapsání řešení. Každý žák čte jeden text.
2. S žáky stanovte kritéria (např. splní svoji část úkolu, pracují v klidu a s tichým hlasem, dodržení stanoveného času, skupina vyřeší slovo, scénku sehraji všichni žáci skupiny, reakce jsou vhodné a přiměřené...). Kritéria zapište na tabuli.
3. Dejte žákům dostatek času na přečtení textu, posouzení záměru autora a zakroužkování správné odpovědi. Řešením je slovo: ŠKOLA
4. Po skončení dejte prostor pro nácvik scénky a její předvedení.
5. V komunitním kruhu na závěr nechejte žáky hodnotit na základě stanovených kritérií.
6. S žáky diskutujte o tom, co se jim podařilo, co bylo pro ně složité, jak by reagovali příště a lépe.

Popis ověřování

Učitel vede žáky k převzetí odpovědnosti za svoji část úkolu. Sleduje způsob komunikace při diskusi o scénce mezi spolužáky a kritéria, která si společně stanovili a zapsali.

Kritéria mohou sloužit také jako podklad pro sebehodnocení žáků.

Příloha: texty pro žáky a společná tabulka k vyplnění

1. Já Baryk a má vlaštovka

Tak už je září, měsíc chlupů. V zahradách zrají švestky a nám psům začínají línat chlupy. V září je vytřepeme svým lidem na koberec a navlékneme si teplý kožich. Dělá to tak kdekdo, kromě živočichů, kteří se nevyvedli, jako třeba vlaštovky, kukačky a skřivani. Ti nemají chlupy, a proto táhnou do teplých krajin. Nikdo jim to nerozmlouvá, protože stejně nejsou moc k užitku. Žádná vlaštovka například neštěká, když jde po ulici někdo, kdo páchne jinak než moji lidé. Neví, že kdo páchne jinak, chce přelézt plot. Když na něho spustím, lekne se a jde raději dál. Jinak se s nikým nepárám: kdo není můj, toho kousnu do nohy. Už jsem kousl listonoše a taky kominíka.

Vlaštovky bydlí rok co rok u mých lidí, a ti nejspíše čekají, že jim budou snášet vejce. Vlaštovka vejce snese, jenomže z nich vysedí mladé dřív, než je moje paní vybere a rozklepne do kastrůlku. Dvakrát do roka je vysedí, a jak povyroste, má je k tomu, aby si hrály s mouchami na babu.

Z knihy: František Nepil, Já Baryk

Autor napsal text, aby...

Š) s námi sdílel legrační příběh.

O) ti popsal vzhled psa.

S) tě informoval o tom, že psi koušou listonoše.

K) ti vysvětlil, že vlaštovky snáší 2× ročně vajíčka.

2. Smetí ve vesmíru

Vesmír je plný odpadků. Nenajdete tam slupky od banánů a plastové pytlíky. Jsou tam ale kusy přídavných raket, odloupnuté kousky barvy a šrouby. Většina odpadků je ale malá. Asi 200 tisíc kousků je velmi malých. Jenže malé kousky způsobují problémy. Každý kousek smetí se pohybuje velkou rychlostí. Když se dva kousky srazí, explodují. Vzniknou stovky kousků. Čím víc kousků, tím víc problémů.

Vědci někdy dokážou zabránit srážce velkých předmětů. V roce 2008 posunuli mezinárodní vesmírnou stanici o několik kilometrů. Tím zabránili srážce s plynovým zásobníkem. Ale není snadné mít ve vesmíru všechny věci pod kontrolou.

V roce 2009 se dvě družice řítily vesmírem rychlostí 40 tisíc kilometrů za hodinu. Narazily do sebe. Následkem toho se vytvořil obrovský oblak prachu a smetí.

Vědci vědí, jak něco dostat do vesmíru. Teď ještě musí přijít na to, jak uklidit ten nepořádek.

Z knihy: Čteme s porozuměním každý den 3. – Camille Liscinskyová – nakl. Šafrán

Autor napsal tento text, aby...

- P) vyprávěl zábavnou historku o smetí.
- I) poučil o tom, jak uklidit vesmír.
- K) pověděl o problému ve vesmíru.
- O) popsal vše, co se ve vesmíru nachází.

3. Mrznoucí mlhy a lokální náledí předpovídají meteorologové na sobotu

4. ledna na jihu Moravy. V neděli se může objevit silné sněžení a později déšť, který bude na zemi namrzat. Na pozoru se tak mají mít řidiči i chodci. Výstraha meteorologů platí od nedělní desáté hodiny dopolední do pondělní šesté hodiny ráno.

„V sobotu během dne od jihozápadu až západu přibývání oblačnosti a postupně většinou zataženo. Večer místy a jen přechodně zmenšená oblačnost a lokálně tvorba mrznoucích mlh. Nejvyšší odpolední teploty budou -1 až +2 °C,“ sdělila Jitka Kučerová z brněnské pobočky Českého hydrometeorologického ústavu.

Zdroj: Hodonínský deník

Autor napsal tento text proto, aby...

- Č) sis připravil brusle, protože se bude dát bruslit.
- O) tě varoval před nebezpečnou situací.
- Y) sis nezapomněl doma teplé rukavice a čepici.
- E) ses dověděl, že paní Kučerová pracuje v hydrometeorologickém ústavu.

4. Cesta do školského zařízení

Z autobusového nádraží:

Půjdete směrem k obchodnímu domu, projdete podchodem na stanoviště trolejbusů. Nasednete na trolejbus č. 13 nebo 3 směr Lesní čtvrť. Následují zastávky Školní, Slovenská a na zastávce Lazy-škola vystoupíte. Půjdete asi 30 m ve směru jízdy trolejbusu, zahnete doprava nahoru do kopce a přijdete k budově školy.

Autem:

Od Otrokovic – po hlavní silnici stále rovně směr centrum Zlína (po pravé straně kino a obchodní dům), projedete světelné křižovatky (minete komplex škol), po pravé straně zahlédnete budovu Centroprojektu, malou přehradu a parčík. Za parčíkem odbočíte vpravo (ul. Hluboká) a po cca 30 m se dáte střední cestou (ul. Prlovská) do kopce. Po 1 km uvidíte naše zařízení.

Od Vsetína – při vjezdu do Zlína na první světelné křižovatce doleva (ul. Přílucká), dále po hlavní silnici cca 3 km, za evangelickým kostelem (po levé straně) doleva na ul. Slovenskou, po pravé straně minete oční kliniku, komplex škol, odbočíte vpravo do prudkého kopce – na konci se nachází naše zařízení.

Zdroj: <https://ddskolyzlin.cz/spc/popis-cesty>

Autor napsal text, aby...

A) vysvětlil, které ulice se nacházejí v okolí zařízení.

M) tě ubezpečil, že po cestě nezabloudíš.

V) ti pověděl, že je dobré jet autobusem.

L) ti dobře popsal cestu k budově různými způsoby.

5. Zoo Zlín

Navštivte zlínskou zoo a nebudete litovat! Nachází se 4 km od Zlína směrem na Holešov a patří k nejnavštěvovanějším zahradám České republiky. Originální je členění areálu podle kontinentů. Projděte si Jaguar Trek, zastavte se u supí voliéry, prozkoumejte expozici Amazonie a pohladěte si rejnoky!

Zlínská zoo je jedinečným místem, kde uvidíte zvířata všech kontinentů v přírodním bioparku s volným výběhem. Zvířata tu žijí ve zdařilé napodobenině jejich původního prostředí. Ptáci žijí v ptačích voliérách, které připomínají jejich domovinu, savci jsou vystavováni v přírodních expozicích.

Za jeden den procestujete Afriku, Asii, Austrálii a Jižní Ameriku a seznámíte se s 222 druhy zvířat. Mezi ta nejatraktivnější patří sloni, žirafy, nosorožci, gorily, lachtani, lvi, tygři, tučňáci, papoušci, mravenečníci nebo lamy a řada dalších. V nové tropické hale Yucatan mezi faunou a flórou uvidíte vzpomínku na civilizaci Mayů, někdejších obyvatelů Yucatánského poloostrova. Říká se, že Zoo Zlín patří k nejkrásnějším místům celé Moravy.

Zdroj: <https://www.kudyznudy.cz/aktivita/zoo-zlin-a-zamek-lesna-patri-k-nejkrasnejsim-mistu>

Autor napsal text, aby...

- U) popsal, jak se dostaneš do Zoo Lešná.
- B) tě poučil o světadílech.
- A) tě vyzval k návštěvě zoologické zahrady.
- V) ti vyprávěl zábavné příběhy ze zoo.

Tabulka:

1.	2.	3.	4.	5.